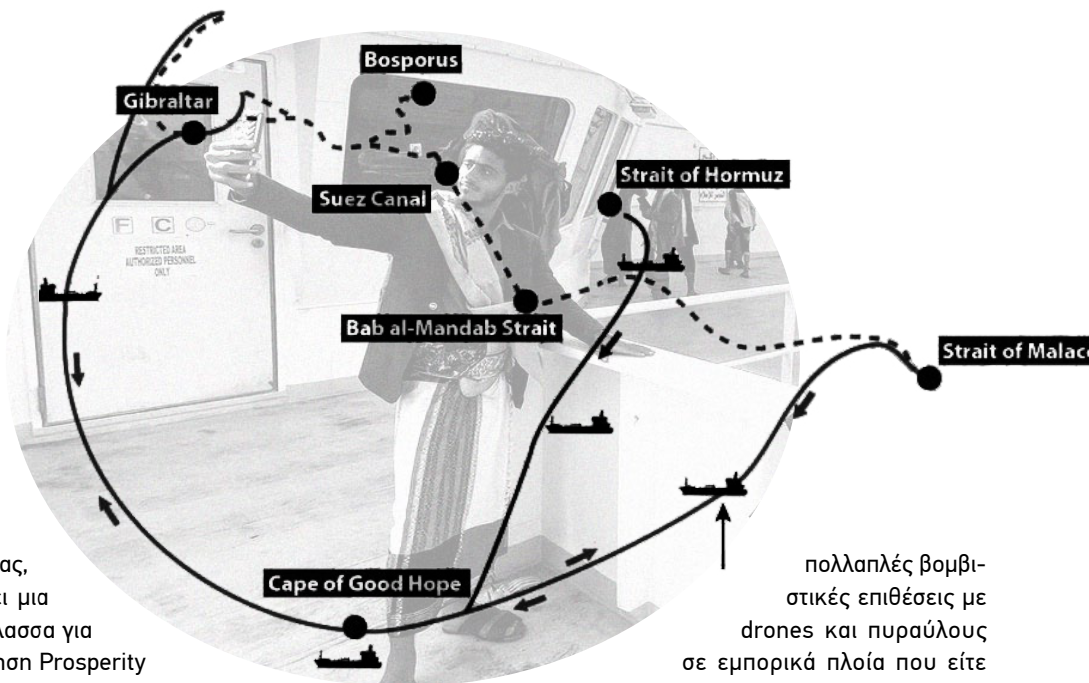

...turn another ship around!

Στις 21/12/2023 ο υπουργός άμυνας, Νίκος Δένδιας, ανακοίνωσε ότι το ελληνικό κράτος θα στείλει μια φρεγάτα του πολεμικού ναυτικού στην Ερυθρά Θάλασσα για να πλαισιώσει την πολυεθνική στρατιωτική επιχείρηση Prosperity Guardian. Σύμφωνα με τα κράτη που συμμετέχουν, η συγκεκριμένη επιχείρηση γίνεται για «την προστασία των εμπορικών πλοίων, της ζωής των ναυτικών, και της παγκόσμιας οικονομίας». Η δε ελληνική συμμετοχή κρίνεται σκόπιμη κατά τον υπουργό γιατί «η Ελλάδα, η χώρα με τον μεγαλύτερο ποντοπόρο στόλο, έχει πρωταρχικό συμφέρον για την διατήρηση της ελευθερίας των θαλασσιών οδών και της προστασίας της ζωής των ναυτικών»¹. Ας δούμε, λοιπόν, τι συμβαίνει εδώ και δύο μήνες στην Ερυθρά Θάλασσα και στην ευρύτερη περιοχή, ώστε έχει μαζευτεί μπόλικος από τον πολεμικό στόλο της συλλογικής Δύσης – η οποία φαίνεται ότι εν τέλει δεν είναι και τόσο συλλογική.

Στις 19 Νοεμβρίου 2023 ένοπλο σώμα των Υεμενιτών Χούθι προσηύχθηκε με ελικόπτερο στο οχηματογωγό πλοίο Galaxy Leader ενώ αυτό διέσχισε τα στενά στον κόλπο του Άντεν, εκτελώντας δρομολόγιο για λογαριασμό της ναυτιλιακής εταιρίας Stamco, που ανήκει στον Ισραηλινό εφοπλιστή Ramí Ungar και εδρεύει την Ελλάδα². Αυτή ήταν η πρώτη μόνο επίθεση σε πλοίο που περνούσε ανοιχτά της Υεμένης με σκοπό να πλεύσει βόρεια προς τη διώρυγα του Σουέζ, και το οποίο συνδεόταν με ισραηλινά συμφέροντα. Λίγες μέρες μετά, το τάνκερ Central Park, που κουβαλούσε φωσφορικό οξύ και ανήκει στην ισραηλινή οικογένεια Ofer, κατελήφθη ανοιχτά της Υεμένης από ενόπλους. Σε μικρό χρονικό διάστημα το κατελημμένο πλοίο προσεγγίζεται από το αμερικάνικο πολεμικό ναυτικό που τους υποχρεώνει σε παράδοση. Πριν ακόμα οι ΗΠΑ πιστοποιήσουν ότι οι συλληφθέντες είναι Υεμενίτες, το αμερικάνικο πολεμικό πλοίο δέχεται (άστοχη) επίθεση με δύο πυραύλους, που τους αποδίδει στους Χούθι³. Έκτοτε, η Ερυθρά θάλασσα έχει γίνει ένα από τα πιο θερμά σημεία του παγκόσμιου χάρτη.

Πριν ακόμα ξεκινήσει επίσημα η επιχείρηση Prosperity Guardian, δυτικά πολεμικά πλοία, κυρίως από ΗΠΑ, Αγγλία και Γαλλία, είχαν ζώσει την θάλασσα περιοχή δυτικά και νότια της Υεμένης συνοδεύοντας τον εμπορικό τους στόλο. Έτσι, τις απόπειρες κατάληψης των εμπορικών πλοίων από τους Χούθι, ακολούθησαν

πολλαπλές βομβιστικές επιθέσεις με drones και πυραύλους σε εμπορικά πλοία που είτε συνδέονται ιδιοκτησιακά με το Ισραήλ

είτε το φορτίο τους είχε προορισμό κάποιο ισραηλινό λιμάνι, αλλά και στα πολεμικά πλοία που τα συνοδεύαν. Έκτοτε, σκηνικά σαν και το παραπάνω αποτελούν μια καθημερινότητα στην Ερυθρά θάλασσα, όπου η κρίση τείνει να επεκτείνεται ευρύτερα, κάνοντας τον προσδιορισμό «χαμηλής έντασης» να είναι ακατάλληλος πλέον για να περιγράψει τις πολεμικές επιχειρήσεις που διεξάγονται εκεί. Μέχρι και τα τέλη Γενάρη ήταν ήδη δεκάδες τα εμπορικά και πολεμικά πλοία που είχαν δεχτεί επιθέσεις, μερικές από τις οποίες καταγράφηκαν ακόμα και σε ύδατα ανοιχτά της Ινδίας. Πλέον για κάποιες από αυτές τις επιθέσεις, οι δυτικοί κατηγορούν απευθείας το Ιράν, ενώ καταγράφεται ότι και το αμερικάνικο ναυτικό έχει επιτεθεί σε εμπορικά πλοία κατά τη διάρκεια των πρόσφατων κινήσεων του στην Ερυθρά θάλασσα. Παράλληλα, σε μια περαιτέρω όξυνση της πολεμικής συμπλοκής, στις 30/12/23 δέκα μαχητές των Χούθι σκοτώθηκαν από πυρά που δέχτηκαν από ελικόπτερα του αμερικανικού στρατού, ενώ επιχειρούσαν να κάνουν ρεσάλτο σε πλοίο του δανέζικου ναυτιλιακού κολοσσού Maersk⁴, ενώ μέσα στον Ιανουάριο η πολεμική αεροπορία των ΗΠΑ και της Μ. Βρετανίας είχε βομβαρδίσει επανειλημμένα εδάφη της Υεμένης που ελέγχονται από τους Χούθι.

Η αμερικάνικη πρωτοβουλία για τη συγκρότηση του Prosperity Guardian, ήδη από την αρχή της εμφάνισε μια -καταρχάς- επικοινωνιακή ήττα, καθώς αρκετές «συμμαχικές» δυνάμεις που αναπτύσσουν το στόλο τους στην περιοχή είτε αρνήθηκαν να συμμετάσχουν είτε έδρασαν εμφανώς διαφοροποιημένες από την επιχείρηση. Στις τελευταίες ανήκουν η Γαλλία και η Ιταλία, ενώ δεν συμμετέχουν η Τουρκία, η Γερμανία, η Ιαπωνία, η Αίγυπτος κ.ά. Απεναντίας, η Ελλάδα είναι μία από τις 5 ευρωπαϊκές, και 10 συνολικά, χώρες που συμμετέχουν στην επιχείρηση. Ταυτόχρονα, η Ευρωπαϊκή Ένωση ετοιμάζει και δική της στρατιωτική εκστρατεία στην περιοχή, το διοικητικό στρατηγείο της οποίας δεν είναι απίθανο να εγκατασταθεί στην Λάρισα, βάζοντας το ελληνικό κράτος ακόμα πιο βαθιά στον πόλεμο. Και παρότι το συγκεκριμένο πολεμικό μέτωπο εξελίσσεται καθημερινά και ραγδαία, θα αναφερθούμε σε μερικά ζητήματα γύρω από αυτό, που αφορούν το πρώτο δίμηνο των πολεμικών επεισοδίων στην Ερυθρά θάλασσα.

Λέγαμε στο προηγούμενο τεύχος πως στον αντίποδα της σφαγής στη Γάζα στέκουν «...και μια σειρά άλλα κράτη με ειδικό βάρος και εκφρασμένη πολιτική βούληση υπέρ της ανατροπής των υφιστάμενων παγκόσμιων συσχετισμών ισχύος. Αυτή η τελευταία παράμετρος είναι κι εκείνη που εγγράφει τις εξελίξεις στην Παλαιστίνη σε μια παγκόσμια αντιπαράθεση με θερμά (όπως στη Ουκρανία) ή εν αναμονή θερμά σημεία ένοπλης αναμέτρησης»⁵. Η πολεμική κλιμάκωση στην Ερυθρά θάλασσα εμπίπτει ακριβώς σ' αυτή την περίπτωση. Οι καταλήψεις και οι στοχεύσεις των

make us proud!

Πριν δημιουργήσουν το διεθνές ναυτιλιακό κοκομπλόκο στην Ερυθρά Θάλασσα, το όνομα των Χούθι είχε πάρει άλλη μια φορά μια κάποια δημοσιότητα στα μέρη μας, λίγα χρόνια νωρίτερα. Πίσω στο 2017 υπήρξε το λεγόμενο σκάνδαλο της πώλησης στρατιωτικών βλημάτων στη Σαουδική Αραβία. Το σκάνδαλο, όπως ταιριάζει στα ήθη αυτού του τόπου, δεν ήταν η άμεση χρήση του οπλισμού σε εν ενεργεία πολεμική σύρραξη με χιλιάδες νεκρούς αμάχους, αλλά το γεγονός ότι ο τότε υπουργός της πρώτης-φοράς-αριστεράς, Πάνος Καμμένος, δεν ήθελε να γίνει το οικονομικό νταλαβέρι απευθείας μεταξύ των δύο κρατών, αλλά μέσω τρίτου ιδιώτη, εμπορικού (και διπλωματικού) μεσάζοντα. Ένας τρόπος που φαίνεται να διευκολύνει την κατάληξη κάποιου μέρους του οπλισμού στην μαύρη αγορά. Όπως και να έχει, κάπου στο τέλος εκείνης της χρονιάς η αρμόδια επιτροπή της βουλής ανείρεσε την αποστολή των βλημάτων, ευθυγραμμισμένη με την ΕΕ για εμπάργκο όπλων στη Σαουδική Αραβία. Αυτά τα όπλα, λοιπόν, προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν εναντίον των Χούθι στον εμφύλιο της Υεμένης.

Η Υεμένη κουβαλά την ίδια ιστορία αίματος που συναντάται σ' αυτή τη γωνιά του κόσμου μετά το τυπικό πέρας της δυτικής αποικιοκρατίας. Η σταδιακή αποχώρηση των Βρετανών από τα εδάφη της ήδη από τις αρχές του 1960 μέχρι το 1970 αφήνει δύο κράτη, την Αραβική Δημοκρατία της Υεμένης στο Βορρά και τη Λαϊκή Δημοκρατία της Υεμένης στο Νότο, τα οποία ενοποιούνται τον Μάιο του 1990. Ήδη, από την ίδρυση του νέου κράτους εμφανίζονται δυναμικά αντιπολιτευτικά κινήματα γύρω από τις χάλια συνθήκες διαβίωσης, αλλά και τις γεωπολιτικές συμμαχίες της υεμενίτικης κυβέρνησης. Μια από τις πιο σημαντικές οργανώσεις σ' αυτά τα κινήματα είναι και οι Χούθι, που παίρνουν το όνομά τους από το δολοφονηθέντα Ζαϊντιστή ηγέτη τους, Χουσεΐν Μπαντρεντίν αλ Χούθι. Στην Αραβική Άνοιξη το 2011, οι Χούθι παίζουν σημαντικό ρόλο στις τοπικές εξεγέρσεις, οι οποίες θα πάρουν τροπή ανάλογη με εκείνη στη Συρία, δηλαδή εκτεταμένες ένοπλες συρράξεις και εμφύλιος πόλεμος. Όλο αυτό το διάστημα οι περιοχές που ελέγχουν οι Χούθι θα δεχτούν πολλαπλές αεροπορικές και χερσαίες επιθέσεις, κυρίως από τη Σαουδική Αραβία και τις ΗΠΑ, που στηρίζουν και αναγνωρίζουν την υεμενίτικη κυβέρνηση στα ανατολικά της χώρας. Αποτέλεσμα αυτής της διαρκούς πολεμικής συνθήκης είναι ο παρατεταμένος λιμός, από τον οποίο μόνο το 2017 πέθαναν πάνω από 50.000 παιδιά. Στο χάρτη παρακάτω φαίνεται η τωρινή κατάσταση στα εδάφη της Υεμένης.

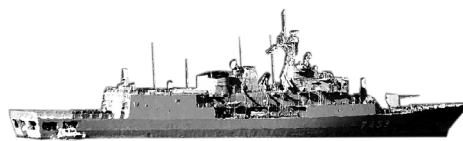

εμπορικών πλοίων που σχετίζονται με το Ισραήλ δεν αποτελούν κάποιες μεμονωμένες κινήσεις με έντονο συμβολικό φορτίο. Πρόκειται για την ανάδυση ενός νέου μετώπου στον πληγώνει το Ισραήλ αποτελεσματικά. Το 30% του εισαγωγικού εμπορίου του Ισραήλ, κατά βάση εμπορεύματα από την ανατολική Ασία, περνάει μέσω της διώρυγας του Σουέζ. Αυτό σημαίνει ότι η παράκαμψη της συγκεκριμένης θαλάσσιας εμπορικής οδού και η άφιξη στα ισραηλινά λιμάνια μέσω του περιήλου της Αφρικής κάνει την τροφοδότηση πολύ πιο κοστοβόρα – και σε ό,τι έχει να κάνει με προϊόντα με κοντινή ημερομηνία λήξης ενίοτε αδύνατη⁶. Ήδη, μεγάλες μεταφορικές container όπως η Evergreen και η Cosco shipping, δήλωσαν ότι στην παρούσα φάση δεν εξυπηρετούν καμιά υπηρεσία που να σχετίζεται με το Ισραήλ, ενώ άλλες ναυτιλιακές των οποίων τα πλοία διασχίζουν την Ερυθρά Θάλασσα ενημερώνουν το Αυτόματο Σύστημα Αναγνώρισης (AIS) ότι δεν έχουν προορισμό το Ισραήλ⁷ ή ότι συνδέονται με την Κίνα, για να αποφύγουν τα όποια προβλήματα.

Ταυτόχρονα, άμεσα θιγμένη βγαίνει και η Αίγυπτος. Την περασμένη χρονιά η εκμετάλλευση του Σουέζ έβαλε στα κρατικά ταμεία της χώρας 9,4 δις δολάρια και ένα σενάριο παρατεταμένης αποφυγής των στενών θα δημιουργούσε σοβαρή χασούρα. Άρα, έμμεσα ασκείται πίεση και εκεί, παρότι οι Χούθι έχουν δηλώσει επανειλημμένα ότι επιτίθενται μόνο σε πλοία που σχετίζονται με το Ισραήλ και αφήνουν ανενόχλητα τα υπόλοιπα να περάσουν. Κάτι που προφανώς έχει σταματήσει να ισχύει σε πλοία συμφερόντων όσων χωρών συμμετέχουν στο Prosperity Guardian.

Το ζήτημα του «κινδύνου της θάλασσας» έχει και κάποιες ακόμα προεκτάσεις. Για παράδειγμα, διάφοροι ναυτιλιακοί κολοσσοί όπως είναι η γαλλική CMA, η δανέζικη Maersk, η ιταλική MSC, η ταιβανέζικη Evergreen κ.ά. ανακοίνωσαν άμεσα την αποφυγή του δρομολογίου μέσω του Σουέζ και επέλεξαν τον εμπορικό δρόμο μέσω του περιήλου της Αφρικής. Καταρχάς, αυτό σημαίνει μια καθυστέρηση των αφίξεων στα ευρωπαϊκά λιμάνια που μπορεί να φτάσει αρκετές βδομάδες. Συνεπάγεται ενίοτε διπλασιασμό του χρόνου ενός ταξιδιού και ταυτόχρονα αύξηση του κόστους κατά πολύ. Τα πολεμικά πλοία αυτών των χωρών που έσπευσαν εξαρχής να συνοδεύσουν τον εμπορικό τους στόλο στο μακρύ ταξίδι μέσω του Άντεν και των παραλίων της Υεμένης, προσδίδουν μια κάποια ασφάλεια. Ξέρουν, όμως, και οι ίδιοι πολύ καλά ότι η παλιά καλή τακτική της νηοπομπής/κομβόι όσο αποτελεσματική κι αν είναι για το πέρας του ταξιδιού, άλλο τόσο κοστοβόρα είναι, και δεν μπορεί να γίνεται επ' άπειρον. Κάτι που σημαίνει ότι όσο συνεχίζονται οι επιθέσεις των Χούθι, οι δυτικοί ιμπεριαλισμοί θα ανεβάσουν τον πήχη της ένοπλης βίας – κάτι που εξήγγειλαν⁸ και πραγματοποιήσαν σε μικρό χρονικό διάστημα με αεροπορικούς βομβαρδισμούς στη Σαναά και άλλες πόλεις της Υεμένης.

Παρότι οι τίτλοι στα πορτοκαλί φύλλα μιλάνε για συνολική οικονομική καταστροφή, υπάρχει αυτό το ιδιαίτερο είδος που ανθεί και στα μέρη μας, όπου το «disruption» είναι η ιδανική συνθήκη για τις δουλειές του. Και αυτό είναι το ναυτιλιακό κεφάλαιο. Μπορεί οι εφοπλιστικές εταιρίες να εμφανίζονται ως οι άμεσα θιγόμενες – και είναι – λόγω των επιθέσεων που δέχονται στα πλοία τους, η γενικότερη συνθήκη, όμως, για τη διεξαγωγή του διεθνούς εμπορίου καθίσταται πολύ συμφέρουσα και κερδοφόρα, αρκεί κανείς να έχει μάθει να κάνει εμπόριο μέσα στον πόλεμο. Καταρχάς, η συνθήκη του ρίσκου αυξάνει τα ασφάλιστρα, αλλά αυξάνει αντίστοιχα και τα ναύλα. Στην παρούσα φάση, ακόμα και ναυτιλιακές μεταφορές που δεν εμπίπτουν σε κατάσταση άμεσης επικινδυνότητας, π.χ. λόγω μη συσχέτισης του φορτίου τους με το Ισραήλ, πραγματοποιούνται με αυξημένα ναύλα λόγω της κατάστασης στην Ερυθρά Θάλασσα. Την ίδια στιγμή, η αδυναμία χρήσης της διώρυγας του Παναμά το τελευταίο διάστημα έχει μεταθέσει μεγάλο κομμάτι της θαλάσσιας Ασίας – Αμερικής από τον Ατλαντικό Ωκεανό στη Μεσόγειο Θάλασσα. Έτσι, η

παράκαμψη του Σουέζ μέσω του περιήλου της Αφρικής και οι καθυστερήσεις που συνεπάγεται αυτό, απαιτούν 50% επιπλέον προσφορά διαθέσιμων πλοίων και, αντίστοιχα, μείωση της συνολικής διαθέσιμης χωρητικότητας, κάτι που εκτοξεύει τα ναύλα ακόμα πιο πολύ⁹. Αξίζει να σημειώσουμε πάλι στα παραπάνω ότι μέχρι και τον περασμένο Νοέμβρη η αγορά container στο εμπόριο μεταξύ Ασίας και Ευρώπης - ΗΠΑ είχε πέσει στα τάρταρα και ακυρώνονταν δρομολόγια λόγω της υπερπροσφοράς μεταφορικής ικανότητας¹⁰, κάτι που άρχισε να αλλάζει μετά την επιμήκυνση του χρόνου του ταξιδιού λόγω αποφυγής του Σουέζ.

Πριν από ενάμιση χρόνο, με αφορμή την κατάσχεση δύο ελληνόκτητων πλοίων από το Ιράν στα στενά του Ορμούζ, ως αντίποινα για κατάσχεση πλοίου με ιρανικό πετρέλαιο στην Ελλάδα, λέγαμε ότι η εξωτερική πολιτική του ελληνικού κράτους και οι δουλειές του ελληνικού εφοπλισμού θα αλληλεξαρτώνται όλο και περισσότερο, κι αυτό τη στιγμή που το ενεργειακό σαμποτάζ είχε ήδη μπει στην ημερήσια διάταξη του παγκόσμιου πολέμου¹¹. Στα τέλη Δεκεμβρη, σημειώθηκε έκρηξη σε ένα ελληνόκτητο πλοίο με προορισμό το Ισραήλ της Ουκρανίας που πήγαινε για να φορτώσει σιτηρά, είτε από επίθεση με drone είτε από πρόσκρουση σε νάρκη. Πέρα από τους τρεις τραυματίες που χρειάστηκαν νοσηλεία, το πλοίο υπέστη ζημιές και χρειάστηκε ρυμούλκηση¹². Αυτή η πρακτική στη Μαύρη θάλασσα συναντάται σε αραιή αλλά σταθερή βάση σαν τμήμα του πολέμου στην Ουκρανία, και από πλευράς Ρωσίας στοχεύει στο πλήγμα της κατά τα λοιπά αδειοδοτημένης εξαγωγής των ουκρανικών σιτηρών. Όσο περνάει ο καιρός, εμπορικός και στρατιωτικός πόλεμος τείνουν να μη ξεχωρίζουν μεταξύ τους, και τις συνέπειες αυτού θα τις υφίσταται όλο και περισσότερο ο ελληνικός εφοπλισμός.

Ας συνοψίσουμε: από τις 7 Οκτώβρη 2023 και μετά έγινε ακόμα περισσότερο εμφανές ότι τα διάφορα επιμέρους πεδία ένοπλης αντιπαράθεσης και μαζικής σφαγής αποτελούν τμήμα του ίδιου παγκόσμιου πολέμου. Η απόσταση από τη Μαύρη θάλασσα μέχρι το Σουέζ κι από κει στην Αραβική θάλασσα ενοποιείται από τους δρόμους του διεθνούς εμπορίου και αντίστοιχα από τα μέτωπα του παγκόσμιου πολέμου. Η όλο και συχνότερη χρήση νέου τύπου οπλισμού, όπως τα drones, τα οποία δεν απαιτούν βαριά στρατιωτικά

βιομηχανία φαίνεται ότι θέτουν σε αμφισβήτηση την παραδοσιακή στρατιωτική υπεροπλία, είτε στην Ουκρανία, είτε στη Γάζα, είτε στην Υεμένη. Το ελληνικό κράτος, με τη φρεγάτα που έστειλε τον Οκτώβρη στο Ισραήλ και αυτή που στέλνει τώρα στην Ερυθρά θάλασσα, δεν δείχνει μόνο την επιλογή πολεμικού στρατοπέδου αλλά και το γεγονός ότι έχει ζωτικά συμφέροντα από την όξυνση του πολέμου. Αυτά τα συμφέροντα και η στάση που κρατάει σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τη θέση και τα συμφέροντα του ελληνικού εφοπλισμού και του ρόλου του στα διάφορα πεδία του εμπορικού (και στρατιωτικού) πολέμου.

1. Νίκος Δένδιας, 21/12/2023, Ανάρτηση στο Twitter.
2. E-nautilia.gr, Η επιβίβαση και η κατάληψη του πλοίου Galaxy Leader από αντάρτες στην Ερυθρά θάλασσα, 21/11/2023.
3. Arnews.com, US Navy seizes attackers who held Israel-linked tanker: Missiles from rebel-controlled Yemen follow, 27/11/2023.
4. Arnews.com, US Navy helicopters fire at Yemen's Houthi rebels and kill several in latest Red Sea shipping attack, 1/1/2024.
5. Ξανά η Παλαιστίνη, Ξανά στο κέντρο, περ. Traverso antifa, τεύχος 15, Νοέμβρης 2023.
6. Ρουμπίνα Σπάθη, Η κρίση στο Σουέζ απειλεί τη διεθνή οικονομία, εφημ. Καθημερινή 24/12/2023.
7. Σοφοκλής Αρχοντάκης, Υεμένη: Πώς οι ναυτιλιακές επικοινωνούν με τους Χούθι για να μην τους επιτεθούν, 28/12/2023, διαθέσιμο στο in.gr.
8. Τελεσίγραφο των ΗΠΑ και 11 κρατών στους Χούθι για τις επιθέσεις στην Ερυθρά θάλασσα, Thetoc.gr, 3/1/2024.
9. Μηνάς Τσαμόπουλος, Ερυθρά θάλασσα: Τα καράβια κάνουν κύκλους και οι εφοπλιστές βγάζουν λεφτά, Newmoney.gr, 1/1/2024.
10. Λάμπρος Καραγεώργος, Κοντέινερ: Αναταράξεις λόγω μειωμένης ζήτησης και υπερπροσφοράς, ot.gr, 22/11/2023.
11. Ελληνόκτητη Ναυτιλία: από την «υγειονομική» στην «ενεργειακή» κρίση, Traverso antifa, τεύχος 11, 10/2022.
12. Μαύρη θάλασσα: Δύο σενάρια για την έκρηξη στο ελληνόκτητο πλοίο, εφημ. Καθημερινή, 28/12/2023.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ

Προ ημερών, έπαιξε για λίγο η είδηση μερικών δεκάδων παραιτήσεων από το πολεμικό ναυτικό, μεταξύ άλλων και από τη φρεγάτα που αναμένεται να στείλει η Ελλάδα στο Prosperity Guardian. Η ηγεσία των караβανάδων προσπάθησε να μας καθησυχάσει, λέγοντας ότι οι παραιτήσεις αυτές ήταν δρομολογημένες, ενώ από δεξιά και αριστερά ακούγονταν φωνές περί «διάλυσης του στρατεύματος» και «ριψάσπιδες δημόσιους υπαλλήλους που δεν χωράνε στις ένοπλες δυνάμεις». Σε ένα πρώτο επίπεδο, η είδηση αυτή, που προήλθε από συνδικαλιστές του στρατού, πέτυχε το σκοπό της: λίγες μέρες μετά ο Δένδιας ανακοίνωσε μια γενναία αύξηση στο ημερήσιο επίδομα «ιδιαίτερων συνθηκών εργασίας» που παίρνουν οι εν λόγω ένστολοι, ως «ανάχωμα στο κύμα παραιτήσεων». Σε ένα δεύτερο επίπεδο η είδηση αυτή κοιτάει κι αλλού: φαίνεται ότι εδώ και καιρό, διάφορα επαγγελματικά στελέχη του πολεμικού ναυτικού μεταπηδούν σε διάφορα πόστα που προσφέρει ο ιδιωτικός τομέας, δηλαδή οι ναυτιλιακές εταιρίες. Από θέσεις μηχανικών μέχρι ένοπλοι μισθοφόροι, οι μισθοί που προσφέρουν μέχρι στιγμής οι εφοπλιστές ξεπερνούν κατά πολύ τις απολαβές του Δημοσίου. Άσε που το διεθνές εμπόριο παρέχει πολλές επιπλέον ευκαιρίες... Κι αν το Δημόσιο, ακόμα και στις δολοφονικές μηχανές όπως είναι ο στρατός, προσέφερε μια κάποια παραπάνω ασφάλεια, αυτό παύει να ισχύει όταν έχουν να κάνουν με σκηνικά σαν κι αυτό στην Ερυθρά θάλασσα. Πόσο μάλλον όταν επιστρέφουν με φέρετρα από «απλές ανθρωπιστικές αποστολές» όπως συνέβη πρόσφατα στη Λιβύη, ίσως στην πιο ευχάριστη είδηση της περασμένης χρονιάς. Από μεριάς μας, θα μπορούσαμε να γελάσουμε με το περίφημο αξιόμαχο των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, και να ευχηθούμε ολόψυχα τα χειρότερα. Ξέρουμε, όμως, πως όταν οι ίδιοι διαφημίζουν τα προβλήματα και τις ελλείψεις τους, ετοιμάζονται να εφαρμόσουν λύσεις που θα περάσουν από πάνω μας - το βλέπουμε ήδη από τον τρόπο που συζητάνε για το πώς πρέπει να αναδιοργανωθεί ο στρατός συνολικά.